

Nye regler om husdyrgjødsel 2025-2033: informasjon til husdyrforetakene i Nordland

[Ny forskrift om lagring og bruk av gjødsel](#) trådte i kraft 1. februar 2025. Du må sette deg inn i reglene og vurdere om det er nødvendig å endre driftsopplegget ditt. Dette er spesielt viktig for husdyrbrukere, men forskriften gjelder også mineralgjødsel, planterester, silopressaft m. m. Det gjelder også gjødsel du kjøper/får og selger/gir bort.

De største endringene er:

- Fra 2027 kan du ikke spre gjødsel i eng etter siste høsting/slått/beiting.
- Det blir strengere regler for tillatt mengde fosfor per dekar fram mot 2033.
- Fra 2026 skal alle som har gjødsel ha årlig journal som viser hvordan det ble gjødsla.

Dette er en sammenfatting av de viktigste reglene for husdyrprodusenter i Nordland.

Krav til lager for husdyrgjødsel

Du skal ha tilstrekkelig lagerkapasitet til å kunne lagre husdyrgjødsel fram til spredning. Foretak som ikke hadde tilstrekkelig lagerkapasitet 1. februar 2025 får litt bedre tid til å tilpasse seg nye spredefrister enn andre (se nedenfor).

- Minimumskravet er lagerkapasitet for 8 måneder – de fleste steder i Nordland er det klokt å ha større kapasitet – tenk over om du må utvide og begynn å planlegge for det allerede nå!
- Hvis du leier lager annet sted, er det ditt ansvar at lageret oppfyller [forskriftens krav](#).
- Lager for husdyrgjødsel skal ha tett gulv og vegger. Sige vann skal samles i tett kum.
- Kum for urin og biorest med mindre enn 25% tørrstoff skal ha dekke, som kan være halm, leca e.l.
- Det kan komme krav om tak på lager for gjødsel fra svin. Det er ikke avklart 10. oktober -25.

Frister for spredning av gjødsel i Nordland

2025 Gjødsel kan spres fra 15. februar til 15. september.
Gjødsel kan spres i åpen åker fram til 1. november.
Gjødsel i åpen åker skal moldes ned innen 18 timer.
Gjødsel skal ikke spres på frossen eller snødekt mark.

2026 Som i 2025

2027 Gjødsel kan spres fra 1. mars til 15. september.
Gjødsel i åpen åker skal moldes ned innen 18 timer.
Gjødsel skal ikke spres på frossen eller snødekt mark.
Etter siste gjødselspredning skal avling høstes/beites eller plantedekke etableres.

Lokale
forskrifter som
kommunene har
fastsatt gjelder
ikke lenger

Foretak som ikke hadde tilstrekkelig lagerkapasitet for husdyrgjødsel 1.2.2025, kan spre etter reglene for 2025 ut 2028. Forutsatt at det ikke er gjort endringer i drifta som gir mer gjødsel.

Grenser for tillatt mengde fosfor (P) i Nordland

Hovedregel: mengden fosfor per dekar per år skal ikke overstige		
2025-2026	3,5 kg P	For innmarksbeiter 2 kg P per dekar godkjent spredeareal per år.
2027-2029	2,8 kg P	
2030-2032	2,5 kg P	
2033	2,3 kg P	

Fosforbalanse

Du kan også gjødsle etter en beregning av fosforbalanse for foretaket. Dette omfatter kjøp og salg av gjødsel, fôr, dyr med mer. Du kan gjødsle med opptil 3,5 kg/daa/år, forutsatt at P som er tilført og tatt ut balanserer over en treårsperiode. Du kan ta ut mer P enn du tilfører, men ikke mindre. Denne løsningen krever mer dokumentasjon og hyppigere jordprøver (hvert 4. år).

Vær obs på at

- Det er bare arealer som blir gjødslet som skal regnes med i spredearealet.
- Spredearealet skal bli høstet (slått/beiting eller annen innhøsting).
- Statsforvalteren kan godkjenne større mengde P etter søknad, ved dokumentert behov.

[Her er lenke til oversikt over normtall for forventet mengde P og N \(nitrogen\) for ulike dyreslag.](#)

Du finner lenke til «fosforkalkulatoren» der du kan beregne P-mengde på bruket ditt og om du har stort nok spredeareal, [på nettsiden til Landbruksdirektoratet \(klikk og rull ned\).](#)

Gjødslingsplan – regler fra 2026

Hvis du disponerer og gjødsler mer enn 25 dekar, eller mer enn 5 dekar potet eller grønnsaker med særlig fosforbehov, skal du ha en gjødslingsplan før hver vekstsesong.

Planen skal ha kart som viser arealinndelingen og informasjon for hvert areal:

Antall dekar, resultat av jordprøver, forgrøde, årets vekster, forventet avlingsnivå per dekar, årets gjødslingsbehov for P og N per dekar, hva slags gjødsel som forventes brukt og planlagt tilførsel av P og N-mengde i kg per dekar.

Planen skal også si hvordan et eventuelt overskudd av organisk gjødsel skal håndteres.

Foretak med enkel driftsform, lite variasjon i arealbruk eller ekstensiv drift (gjødsler mindre enn 75 % av norm) kan ha en plan for flere år. Eks.: Ensidig grasproduksjon med mye varig eng.

Jordprøver

Gjødslingsplaner skal være basert på jordprøver som ikke er eldre enn åtte år. Ved sterkere gjødsling enn norm og ved bruk av fosforbalanse skal jordprøver ikke være eldre enn 4 år.

Krav om gjødslingsjournal fra 2026

Alle som tar imot, bortskaffer eller bruker gjødselfare skal føre gjødslingsjournal.

Journalen skal omfatte all gjødsel som brukes på gården og som anskaffes eller bortskaffes.

Den skal vise hvor mye gjødsel som er spredd på de forskjellige arealene, og når det har skjedd. Den skal vise hvilke mengder av P og N som er tilført de forskjellige arealene, og hvor mye som er tilført totalt. Journalen skal kunne framvises senest 1. november hvert år.

Om dispensasjon

Statsforvalteren kan dispensere fra reglene i helt spesielle tilfeller. Vi vil legge ut informasjon om krav til dispensasjonssøknader på nettsiden vår: www.statsforvalteren.no/nordland.

[Forskrift, veileder og mer informasjon finnes på nettsiden til Landbruksdirektoratet.](#)